

"ס'מליטער!"

אבן אחינו

יכלו להתמנות בגלל הנסיבות. הוא לא מועמר של פשרה, בדיוק, אלא שאח"כ לא יכלו.

● **אתה מצייר תמונה די ורודה של הפוליטיקה הישראלית.**

לא אמרתי שלא יכולים להיות גב אצלנו מיקרים דוגמת מה שראינו בתוכנית. אני עוד לא ראיתי מיקר כזה קיצוני, אבל יכול מאוד להיות בדברים נמוכים יותר מראשות ממשלה של שרים, אולי.

● **בשר הממונה על שני ערציו הטלוויזיה הקיימים בי ישראל — הבללית והחיונית — אתה מתאר לעצמך סאטירי רה חריפה שבזאת במציאות שלנו, בי 1986?**

מדוע לא היה לנו כבר ניקוי ראש לרעתי, זהו אחד הגורמים שהפילו את המערך מהשילטון. זו היתה סאטירה יותר קשה, יותר מרושעת מיס. מיניסטר. זוהי סדרה חביבה, יחסית.

יצחק מודעי:

"מזל שלא ראיתי"

שרהמישפטים החדש, יצחק מודעי, נכלל בין השרים שהחמיצו את התוכנית. בכל זאת, מכיוון שחלק מהדוברים העלו אסוסיאציות עם חילופי הגבר המזרחי מעט שנערכו לאחרונה בינו ובין משה ניסים, ולאור הפנינים שהיו שופע בדרך-כלל, החלטתי להביט את תגובותי:

לא, לא ראיתי. לא זכר מדוע אחרים ראו? אז נראה שאין לה עיסוקים חשובים יותר, מה הי בתוכנית?

● **היתה סאטירה חריפה ביותר על תכני הפוליטיקה שהגוימה כיצד ניתן להצטייר טיפוס בינוני ואפור למישרו ראשיהממשלה, רק בזכות בינוניותו. רבים נזכרו בפרשו החילופין בינך לבין ניסים.**

דווקא בניסים, ולא בראשיהממשלה הרי מדובר בראשיהממשלה! אני כמובן, לא יכול לומר שוידבר ע הנושא של ניסים. איזה מזל של ראיתי את התוכנית... אבל אני ל בטוח, שאילו הייתי רואה — הי מתעוררות אצלי אסוסיאציות דומות לאלה שהתעוררו אצל עמיתי.

משה קצב:

"יש גם אצלנו"

שר העבודה והרווחה, משה קצב הוא אחד מחסידיה של הסידרה "כשהסידרה הופיעה באופן קבוע הוא מספר, "השתדלתי להתייחס את לוח"הזמנים שלי לפיה."

● **מה המסר של הסידרה לדעתך?**

המסר החריף ביותר שלה הוא, שיש אבטורדים בחיים הפוליטיים וקיימים (המשך בעמוד 16)

עלידי אינטרסים צרים-אישיים של עסקנים ווטרים:

● **המירוץ אל כס ראשיהממשלה החל, בסידרה, בעיקר בות החלטתו לפרוש מתפקידו ולאפשר בכך סיכוי טוב יותר ליורשו בבחירות. אצלנו זה יכול לקרות?**

ההיסטוריה הוכיחה שלא, אבל אני צריך לספר לך: עם יד על הלב והי כרות עם הנפשות הפועלות והמערכת הפוליטית, את מתארת לעצמך שיקרה אצלנו דבר כזה?

יצחק נבון:

"לא ראש ממשלה"

יצחק נבון, נשיא-המדינה לשעבר ושר-החינוך בהווה, שומר — אולי בתוקף תוארו הרם בעבר — על כבודה האבוד של הפוליטיקה הישראלית. הוא היה העדין ביותר מבין הדוברים, בהתייחסו למציאות בישראל.

● **איך נהנית מהתוכנית?**

נהניתי מאוד. זה נחמד:

● **יש לתופעות, שצפית בהם, אחיזה במציאות שלנו?**

לא. במציאות הישראלית? על כל פנים, לא ברג של ראשיהממשלות. אולי זה קיים במישרות פחות בכירות. התיזה שהוצגה בתוכנית היא כמובן מופרזת.

● **גם לתרגיל, הנקניקיה הכי**

מודעי מחליפו

רטיית" אין ביסוס במציאות שלנו?

יכול להיות שזה מתבצע פה ושם, בשביל פירסומת אישית. יכול להיות שיש יועצים הפועלים כך גם אצלנו, למען ניהול תדמיתם של מעסיקיהם. זה עניין של טעם.

● **אתה תתמוך ביועץ, שא"ל שיטותיו לקדם אותך?**

לא! לא תמכתי ולא אתמוך ביועץ שכזה!

● **ומה בדבר פרישתו של ראשיהממשלה, בטרם עת, למי ען טובת מוסלגת?**

דבר כזה לא זכור לי אצלנו, אני חייב להודות. זה גם לא טבעי, כך גוריון אמר לי פעם דבר דומה על עצמו, אבל העובדה היא שהוא נשאר כל עוד היתה לו הרגשה שכוחו בטמנותיו. עוד לא נתקלתי במישהו שקם ואמר, "אני מכין עכשיו יורש, ואני זו הצידה!" זה כבר יותר מדי אדיב, ממש לא יתכן. לא בישראל!

● **אם נרד — מראשיממשלה של רה — לא קרה ששר זכה במישרה בזכות היותו אפור כלשהו?**

תני לי דוגמה. ניסים? נכון שמינויו לא היה צפוי. נכון גם שיש מיקצוענים גדולים ממנו למישרת שרהאוצר, כמו גר יעקובי או גידעון פת, אבל הם לא

משברים שלא היו ולא נבראו — הנקניקיה הבריטית". בלוי מר: עלידי סילוף המציאות. זה הפתיע אותך?

לא, גם זה מוכר לי. קחי, למשל, את דוידניסקי. אין לומר שהתבטאויותי הם של הפוליטיקאים שיקפו לאמתה את ריעותיהם. הם הביעו פומבית דיי עות הרבה יותר חיוביות מדיעותיהם האמתיות. הכל למען עיתונות טובה: בשיחות פרטיות התבטאו רבים אחרת. אם נלך אחורה, לנאומים של בגין בכירות בעת מערכתהבחירות, שהת"י יחסו למשברטילים, או אפילו התבטאויות כיום בנושא הסורי. כן, כן, של יצחק רבין, בין היתר. גם כאן יש רצון, שלא יגידו שלא היו מוכנים, כשם שקרה ביום-כיפור. ההתבטאויות האלה גם מוסיפות מכובן אהדה כציבור ויוצרות כותרות.

אברהם שריר:

"זכרתי בצבי רנר"

את אברהם שריר, שרהתיירות, תפסתי בארץ! שוחחנו שעות מעט טות לפני שעזב לכיוון יוון.

● **צפית בתוכנית?**

ודאי! אני מאוד אוהב את הסידרה הזאת, משתדל לא להחמיץ חלקים ממנה. מאוד נהניתי מהפרק המיוחד. הבן שלי, גדי, מספר לי עכשיו שאני בחברה טובה: גם מרגרט תאצ'ר אוהבת לצפות בסידרה!

● **הסצינות שזכרתי, שזכרתי בפרק המיוחד נראו לך מוכרות?**

כן! הרעיון הזה שהאיש החלש, חסר האופי, זוכה — לא היווה חידוש לגבני. זה קיים גם אצלנו, אם יש מנהיג כעל שיעוריקומה, אז זה בהחלט מציאותי שאחרים, בעלי-כוח, מנסים למנוע כע"ז מלטפס למעלה.

● **היתה הפרזה קצת בשריר טוט המיפוס המניפולטור, או שכך מתנהלים העניינים?**

שריר חברו

ברור שהיתה קצת הפרזה, אבל בכל מיפלה קיימים מניפולטורים, המסר בבנים עניינים רבים. בליברלים, למשל, יש צבי רנר. אני לא צריך לספר לך כמה עניינים הוא מגלגל. במפא"י היה שרגא נצר המנוח. נזכרתי בו וצבי רנר כשפסית בסידרה. בחרות? אין אחד — יש רבים! מוטב שנמנה מי אינו מניפולטור שם...

● **עם מה חשת הזדהות מייחדת בפרק?**

עם התופעה שעוזרים, יועצים ועסי קנים קטנים יכולים לתמרן כך, שאדם לאימוכשר יקבל מישרה בכירה עד כדי-כך — גראש-ממשלה בארץ זה קיים ברבים. אשת-הממשלה, הנה פעה הזאת משרתת גם את העסקנים, בעיקר אותם.

לצערי זה נעלם מעיני הציבור, גם מעינינו של עיתונאים, לפעמים. זו התופעה החמורה ביותר בפוליטיקה של שנות ה-80: שאנשיציבור מונעים

ביום הרביעי מחלתי לטלוויזיה-הכללית על כל תחלואיה, 13 ועדיה והתחלופה התדירה במנהלה. הכל בזכות שידורו של פרק אחד בסידרה הבריטית יס. מיניסטר! במהלך הפרק הופך ג'ים הקר, שרהמינהלה השלומיאל והאפור של בריטניה, לאדם שעונים לו: יס. מרייס-מיניסטר! (כן, אדוני ראשיהממשלה). התהליך הכמעט-אבסורדי הזה מתאפשר תודות לחלטתו של ראשיהממשלה הבריטי לפרוש בטרם עת, כדי לאפשר למיפלתו להכין יורש כראוי, ובכך להגביר את סיכוייה בבחירות הקרובות.

בעוד המאבק מתנהל בין שני המועמדים הפייבוריטים — שרהחוז ושרהאוצר — מחליטים מזכיר-הממשלה היוצא והנכנס להמליך דווקא את המועמד הבלתי-הגיוני ביותר, הבינוני מכולם, חסר המעוף והיוזמה — שרהמינהלה. כדי שיהיה ראשיהממשלה חלש שלא יפריע להם למשל. שורה של מניפולציות אכן מזניקה אותו אל-על. השיא קרוי. משבר הנקניקיה הבריטית". הקר, השר האפור, זקק לעיתונות אוהדת. מה עושים? יוצרים משבר יש-מאין. מכריזים כי מרכז השוק האירופי המשותף כברסל מנסה לגרום להפסקת ייצורה של הנקניקיה הבריטית, בטענה שהיא עשויה מפסולת. הקר נושא על-כך נאום חוצב-להבות, המזכיר את נאומי הכיכרות בישראל במערכות-הבחירות האחרונות, וזוכה בתשואות חקהל ובסיקור תיקשורתי מוגבר. המשבר כולו לא היה ולא נברא, מפני שעוד לפני הנאום חוצב-להבות הושג הסכם מלא בעניין הנקניקיה. אך הקר כבר בדרך לרחוב דאונינג מס' 10.

מכיוון שהרגשתי מאוד בביט עם רוב הנפשות הפועלות בתוכנית וב-סצינות רבות שבהם הן מעורבות, פניתי למיניסטרס תוצרת כחול-לבן וביקשתי לברר עימם את הקשר בין הנקניקיה הבריטית והבעיה ההי-דית. מקוצרהיריעה ומרוחבה של הממשלה, הסליחה עם אלה שפסחת עליהם. השרים יצחק רבין, גר יעקובי, גידעון פת, יוסף בורג, ויגאל הורביץ נכללו במישאל, אך החמיצו את התוכנית.

אבא-אבן:

"תרמתי לזה"

הקשר הישראלי של הסידרה המצליחה יס. מיניסטר, הוא שר החוץ לשעבר ויושב-ראש ועדת החקירה-בטיחות בהווה, אבא-אבן אחינו. יונתן לין, הוא האחראי ל-דיאלוגים השנונים בסידרה. אחרי שסיימתי להתמוגג מהפרק המיו-חד, צילצלתי אצל אבן וביקשתי לברר אם היה לו חלק כלשהו ב-הברקות.

לפרק הספציפי הזה — לא תרמתי ממש. אולי אחייני השתמש במה שהוא שמע ממני בהודמנויות שונות, תרומה של ממש תרמתי לפרק שבו הנהגים משוחחים ביניהם, יודעים הכל — מי התחתן, מי חולה, למי נולד בן. זה חלק מהמציאות הישראלית. נכון, גם הנהג שלי פעיל מאוד...

גם בפרק שתראי על שרהחוז — תרמתי ממש מנסיוני. אבל בהחלט אפשר שגם לפרק הזה השתרבבו דברים משלי, אם כי לא כיוזמת. אם אני נתקל בחוויה או אירוע מיוחדים — אני מעביר את רשמיי לאחייני.

● **אני מבינה שתרומוך עובדות שיפויין קל בדרך ל-מרקע.**

ובכן, זו סאטירה, ומטבע הדברים שהיא מופרזת ומושחזת. אבל גם ב-סאטירה מעין זו מפרזים קצת, אך אין בודים דברים מהלב.

● **הפרק נפתח בהתפטרותו של ראשיהממשלה, כדי לאפי שר המיפלה לבנות לו יורש בעל סיכויים בבחירות. זה גם חלק מהמציאות הישראלית?**

זה עוד לא היה.

● **איזה דוגמה מהמציאות הישראלית עלתה בראשך, בעת הצפייה בפרק?**

אין תגובות הוכירו את משה ניסים כפיתרון ל"משבר מודעי"? זו אכן דוגמה...

משה שחל:

"בחרת ניסים"

במשה שחל, המניפולטור של המערך, נזכרתי יותר מפעם אחת בעת שצפיתי בתעלולים של מזכיר-הממשלה ובבישולים במיטבת ה-פוליטי, כאילו היה זה מיטבתו ה-פרטי.

● **צפית בתוכנית?**

בטח שצפיתי! מצויין:

● **הרגשתי בבית בעת הצפייה?**